

14 maart 1961

MEMORANDUM

No. 532/61

Van: DIE

cc: DGES
DNW

Aan: DGPZ

Onderwerp: Studiecommissie Europees politiek overleg.

Allereerst moge ik herhalen mijn hoofdgedachte voor een van Nederlandse zijde voor te stellen agenda.

1. Uitnodiging van de Zes aan Engeland voor deelneming aan Europees politiek overleg.
2. Versterking en verbetering werkwijze Europese Gemeenschappen.
3. Bijeenkomsten Ministers van Onderwijs en Cultuurzaken.

Hieronder lever ik alleen commentaar op punt 2 van bovenstaande agenda. Dit punt omvat de volgende onderdelen:

1. fusie executieven;
2. directe verkiezingen en uitbreiding Europees Parlement;
3. bijeenkomsten Premiers voor beslissingen belangrijkste zaken betrekking hebbend op Europese Gemeenschappen.

Ad 1:

Het gaat hier om de fusie van de Hoge Autoriteit van de EGKS (9 man), de Atoomcommissie (5 man) en de Europese Commissie van de EEG (9 man). De Hoge Autoriteit zetelt in Luxemburg; de twee laatste Commissies in Brussel. Bij de fusie dezer executieven wil men komen tot één Europese executieve, welke voor de terreinen der drie Europese verdragen precies de bevoegdheid heeft, welke de thans bestaande executieven ook hebben. Er is dus niet aan de orde het verlenen van nieuwe bevoegdheden.

Eén methode om de fusie te verwezenlijken, is de zelfde personen te benoemen in deze drie instellingen. Zulks is niet mogelijk, omdat de ambtstermijn, de wijze van benoeming, de regeling van de incompatibiliteiten anders is voor de Hoge Autoriteit dan voor de Atoomcommissie en de Europese Commissie. Om tot fusie te komen, is derhalve een wijziging van de bestaande Europese verdragen nodig, welke in de vorm van een regeringsovereenkomst moet worden gegoten, welke in de parlementen der zes landen goedgekeurd zal moeten worden.

Deze verdragswijzigingen moeten worden voorbereid door een conferentie van vertegenwoordigers van de regeringen der Lid-staten. De procedure hiervoor is neergelegd in art. 236 van het EEG-verdrag. Dit artikel is tamelijk gecompliceerd. De redactie doe ik als bijlage hierbij.

In juli 1960 heeft M, als fungerend voorzitter van de Raden van Ministers van de EEG en Euratom de fusie aan de orde gesteld in deze Raden met het doel dit vraagstuk grondig te doen bestuderen. Hier is weinig van

- gekomen -

L van Technische aart

./.

MEMORANDUM

Van:

- 2 -

Aan:

Onderwerp:

gekomen, mede omdat er van Franse en Duitse zijde weinig animo voor deze fusie bestond. In januari jl. heeft de Minister opnieuw deze zaak in de Raden aanhangig gemaakt en voorgesteld, dat de drie Europese executieven zelf een concreet voorstel tot verdragswijziging zouden voorleggen aan de Raden, opdat deze vervolgens de procedure ex art. 236 in werking zouden kunnen stellen. Ook hiertoe is niet in concreto besloten. Dit punt staat echter nog op de agenda van de Raden.

Men kan dit punt nu verder in behandeling geven aan de studiegcommissie. Men kan het punt ook door de studiegcommissie weer laten verwijzen naar de Raden.

Ad 2:

Op grond van art. 138 van het EEG-verdrag en dienovereenkomstige bepalingen van de beide andere verdragen, zijn door het Europees Parlement voorstellen ingediend bij de regeringen om te komen tot het houden van rechtstreekse algemene verkiezingen binnen de zes landen voor het Europees Parlement. Tevens werd voorgesteld het aantal leden van het Parlement uit te breiden. Van Nederlandse zijde is verklaard, dat de Nederlandse Regering positief tegenover deze voorstellen staat, zij het dat zij op het punt van de door het Parlement voorgestelde procedure voor de totstandkoming van de regeling dezer verkiezingen afwijzend staat. (Voorgesteld werd dat het ^{Singon} Parlement zelf de Europese kieswet zou vaststellen. Dit kan natuurlijk niet. Zulks moet door de regeringen geschieden.)

Over deze parlementaire voorstellen heeft een eerste oriënterende bespreking te Brussel plaats gevonden op ambtelijk niveau. Hier is van Franse zijde verklaard dat men geen behoefte heeft aan deze rechtstreekse algemene verkiezingen. De regeling van de directe verkiezingen van het Europees Parlement zou bij verdrag moeten worden vastgesteld en dus parlementaire goedkeuring in de Lid-staten behoeven.

Ad 3:

~~best~~ land zou akkoord kunnen gaan met bijeenkomsten van de Premiers der EEG-landen voor problemen betrekking hebbend op de Europese verdragen, zij het onder de volgende voorwaarden:

- a. Wanneer daaraan behoefte is en de Premiers werkelijk een zeer belangrijke beslissing moeten nemen. Hoogstens zou men met een vaste bijeenkomst éénmaal per jaar akkoord kunnen gaan.
- b. Mits deze bijeenkomsten goed zijn voorbereid door de Raden van Ministers op het niveau van Ministers van Buitenlandse Zaken.

- c. -

MEMORANDUM

Van:

- 3 -

Aan:

Onderwerp:

- c. Deze bijeenkomsten worden bijgewoond door de Europese ex-
ecutieve (of die welke voor het betrokken onderwerp com-
petent is).
- d. Voorts zou men wellicht hieraan de voorwaarde kunnen
verbinden dat deze bijeenkomsten in Brussel plaats vinden.
Dit laatste lijkt mij echter niet essentieel.

In feite gaat het hier dus om een zitting van de Raad op het niveau van Premiers. Zulks is mogelijk binnen het kader van het Verdrag. Het is wel een novum, omdat het nimmer is geschied of overwogen.

Het door Nederland aan te voeren argument voor dit voorstel is dat wij op deze wijze de Gemeenschappen willen versterken en wij hiermee bovendien duidelijk afsnijden de weg welke men dreigt te gaan bewandelen in het Franse voorstel, waarbij men nieuwe institutionele voorzieningen en procedures wilde gaan treffen voor de behandeling van onderwerpen, welke volgens het Verdrag behoren te worden behandeld in de Raden van Ministers.

Bij dit punt kan de vraag aan de orde komen, welke onderwerpen wél en welke niet voor bespreking door de Premiers in aanmerking komen. Een duidelijke grens tussen onderwerpen welke betrekking hebben op de Europese verdragen en die welke daarop geen betrekking hebben, is niet te geven. Deze grens is vooral moeilijk te trekken, wanneer het gaat om de relaties tussen de EEG en derde landen. Het beste lijkt mij voorshands hier van Nederlandse zijde niet specifiek te zijn. Wij kunnen altijd soepel zijn in de praktijk wanneer onze eis ten aanzien van het betrekken van Engeland bij het internationaal politiek overleg zou worden ingewilligd.

14-3-1961